

vstajalo je spoznanje, kako slabih argumentov se poslužujejo nasprotniki stanovske sloge in edinstva. Da uživamo zaupanje in ugled tudi v Beogradu, dokazuje to, da so v načrt pravih skoraj dobesedno sprejeli od pov. Ljubljana predlagano besedilo o smotru in sredstvih organizacije, popolnoma v duhu deklaracije in nova pravila bodo ovrgla tudi vse očitke nasprotnikov enotne stanovske organizacije kot neosnovane.

Zanimivo je bilo poročilo tov. Plavžaka o seji širšega sosveta pov. Ljubljana v Celju dne 2. februarja t. l. Pred tem poročilom pa je poverjenik proglasil to zadevo za tajno.

Soglasno se je sprejela od tov. Čopiča predlagana resolucija, ki se glasi: »Učiteljsko brežiško-sevniškega sreza, zbrano na svojem občnem zboru dne 5. februarja t. l. v Brežicah, vzame poročilo o gospodarskem stanju UJU pov. Ljubljana, podano po tov. Plavžaku z obsojanjem na znanje, ker se v letih 1923., 1924. in 1925. od bivšega poverjenišva nikdar ni podalo članstvu pravega stanja, temveč se ga je hotelo celo v zadnjem času zavajati s fiktivnimi podatki. Pridružujemo se meram, ki jih je zavzel širši sosvet pov. UJU Ljubljana z dne 2. februarja t. l. v Celju.«

Jako simpatično se je sprejelo poročilo tov. Skulja in Dimnika o zaščiti učiteljskih pravic v slučaju Moderndorferjevem in petih nadzornikov, da se vsaka premeščanja, odnosno odstavitve izvrše samo po dokazanih krivicah. Tu je ideja deklaracije pokazala svojo moč, ko je branila z isto vneto svoje nasprotnike in pristaše.

Številni pritrjevalni medklici, živahno kplavdiranje in izredna razpoloženost vseh navzočih, je dokaz, da so nam vsi govorniki govorili iz srca, da so nam povedali, kar nam je že dolgo ležalo na duši. Otrlesi smo se dvomom in prerogiji hočemo na novo delo.

V odbor so bili soglasno izvoljeni tovarisi: Jakopec, Kokot, Ferluga, Gomilškova, Gajšek; nam.: Radejeva, Arnskova in Bohinčeva; nadz.: tov. Hofbek in Peterlin; razsod.: tov. Bohinc, Jereb in Reichman; pevovodja: tov. Bernetič Franc.

K sklepu nas tov. preds. Skulj opominja k složenemu tovariškemu delu v dobrobit nas vseh, da imejmo vedno v vidu našo celokupno domovino in narod, da postanejo naše vrste čim gostejše, da z ljubeznijo pridobivamo vse, ki so nas mogoče iz trenutnih nesporazumljenj zapustili.

Vsem gostom, posebno še tov. Skulju in Dimniku, se je tov. Čopič v imenu vseh navzočih zahvalil za iskreno tovarištvo, ki sta ga pokazala v vseh njihovih nastopih in besedah.

+ Sresko društvo UJU za šmarsko-rogasški okraj je imelo ustanovni občni zbor dne 1. februarja 1927 ob 10. uri v Rogatecu v prostorih osnovne šole.

Navzočih je bilo 25 (pristopivših 29). Nagovor sklicatelja: Sklicatelj oriše na kratko potek deklaracijskega gibanja v šmarsko-rogasškem učiteljskem društvu, nato pa razpravlja o pomenu deklaracije za stanovsko organizacijo.

Odobritev pravil: Nato so se odobrila in sprejela pravila, ki se predložijo sreskemu poglavarstvu.

Kot članarino se je sklenilo pobirati za poverjenišvo mesečni prispevek à 12,20 Din, (in sicer 4,50 Din za »Učit. Tov.«, 4 Din za »Popotnika«, 0,50 Din za poverjenišvo, 1 Din za osrednjo upravo UJU, 1 Din za stanovski naraščaj in 1,20 Din za »Zvezo državnih nameščencev« ter 1,8 Din za sresko društvo, torej skupno mesečno 14 Din, plačujoče v šolskih mesecih od septembra do junija. Učiteljice poročene z državnimi uradniki ne plačujejo prispevka za »Učit. Tov.« in »Popotnika«.

Volitev. Nato je bil po čl. 13. in 16. pravil izvoljen sledeči odbor in pregledovalci računov: Predsednik Jos. Cenčič, šol. upravitelj v Rogatecu; predsednikov namestnik Alojzij Pucelj, šol. uprav. na Sladki gori; tajnica Eliza Kukovec, učiteljica v Stoprcih; tajnice namestnica Tilka Lecker, učiteljica v St. Vidu pri Grobelnem; blagajničarka Cilka Cvetko, učiteljica v Rogatecu; blagajničarke namestnica Jakobina Peycha, učiteljica v Loki pri Zusmu; odbornik Miroslav Koželj, učitelj v Zetalah; odbornika namestnik Ljudevit Komar, učitelj v Ponikvah; pregledovalca računov Slavko Črnigoj, šol. uprav. v Stoprcih in Franja Vošnjak, učiteljica v Ponikvi.

Predavanje. Nato je referiral tov. Andr. Skulj o temi »Novi učni načrti« in »Kmetijski pouk v zvezi s poznavanjem prirode«.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Vsak član, ki pristopi, mora podpisati takoj pristopno izjavo.
2. Na podlagi teh pristopnih izjav se sestavi članski imenik po tiskovinah, ki jih je poslalo Poverjenišvo UJU — Ljubljana.
3. Določijo se zaupniki na posameznih šolah, ki bodo pobirali članarino in nabirali člane, in sicer: St. Vid — Zidar, Ponikva — Komar, Sladka gora — Pucelj, Rogatec — Cvetko, Stoprci — Črnigoj, Zetale — Kodela, Loka in Zusem — Peycha, Lemberg — Zidar.

Končno podasta poverjenik Andrej Skulj in član ožjega sosveta Anton Hren sliko o gospodarstvu UJU pov. Ljubljana, nakar se zaključijo zborovanje.

Tajnica: El. Kukovec. Preds.: J. Cenčič.

— Ustanovni občni zbor okrajnega učiteljskega društva UJU za Radovljico na Jesenicah, na osnovni šoli se je vršil dne 28. januarja 1927 ob 10. uri.

Zbor je otvoril poverjenik Andrej Skulj, ki je povdaril, zakaj se je ustanovilo novo učiteljsko društvo UJU za radovljiški okraj. Ker je prejšnje društvo po svojem odboru kršilo pravila ter ni čutilo potrebe, da bi svoje članstvo pravočasno obvestilo po dnevnem redu o tako važni zadevi kakor je izstop društva iz UJU pov. Ljubljana ter na ta način proti pravilom izglasovalo izstop društva iz UJU in pov. Ljubljana. Ker pa je kljub temu mnogo članov bivšega društva, ki se ne strinja s sklepom odbora in njih smernicami, se je članstvo dogovorilo skupno s poverjenišvom o potrebnih ukrepih.

Razložil je namen deklaracije in povdaril kvarne posledice zadnjih let s strani političnih režimov na pravne pravice učiteljstva, dotaknil se je vračanja idejne smeri in gospodarskega stanja. Na koncu je pozval članstvo k vztrajnemu delu sebi v korist.

Za predsednika občnega zbora je bil z vzklikom izvoljen tov. Mrovlje, ki je prebral pravila, člen za členom, ki so se enoglasno sprejela. Za zapisnikarja je bil izvoljen tov. Hudec.

Članarina se je določila na 140 Din letno, ki naj se plačuje v 10 mesečnih obrokih in ki naj se pobira po določenih članih na vsaki šoli. Članstvo plačuje mesečno 1,20 Din kot prispevek za »Uradniško zvezo javnih nameščencev«.

Sprejemanje novih članov se je izvršilo in ob koncu je bilo vseh vpisanih članov 63, od katerih je bilo 42 navzočih.

Predavanje tov. Zupanciča je odpadlo, ker je bil tov. brzojavno pozvan k nujni zadevi v Ljubljano.

Izvršile so se volitve v začasni odbor do končnega potrdila pravil. Volitve so se vršile z vzklikom. Izid je sledeč: Predsednik Stanislav Žagar; podpredsednik tov. Mrovlje Slavko, tajnik tov. Zupancič Franc, blagajničarka tov. Pibrovčeva, odborniki: tov. Hudec Drago, tov. Wider, tov. Razinger; namestniki: namestnik tajnika tov. Wider, namestnik blagajnika tov. Hafner, namestnica 1. odbor, tov. Zirovnik Minka, namest. 2. odbor, tov. Napokoj, namestnik 3. odbor, tov. Černut.

Po izvršenih volitvah je govoril tovariš Lapajne o razmerah v bivšem poverjeništvu in o gospodarskem stanju bivšega poverjenišva. Po podanih pojasnilih je članstvo dobilo jasno sliko, čemu se trosijo gesla o državnem in narodnem edinstvu in tako imenovanem narodnjstvu ter naprednosti, ki jo imajo nekateri kar na debelo v zakupu in ki hočejo ločiti učiteljsvo in državljanje v dva tabora, v skupino državotvornih in nedržavotvornih. Stanovsko edinstvo pa pojmiyo tako, da hoče šestina članstva na podlagi »demokratičnih« načel prisiliti pet šestin članstva, da se uda njihovim sklepom in zaltevam, čeravno je današnja večina na postaven način volila svoje zastopnike. Saj jasno govore številke, na kateri strani je pravica in pravilna smer, izmed 32 okrajnih slovenskih učiteljskih društev jih je za nove stanovske smernice 30, menda dovolj velika večina, da lahko trdi, da je večina slovenskega učiteljstva za njo.

Pojasnil je tudi zadevo o zastopanju radovljiškega društva in izjavil, da je očitek tov. Schifferja neutemeljen, ker so bili zastopniki radovljiškega društva pravočasno pozvani na sestanek v Podbrezje, a se iste ga nobeden ni udeležil od zastopnikov radovljiškega društva.

Ob koncu je izjavil, da so pač pripravljene odstopiti od poverjenih jim mest, a šele takrat, ko jim članstvo dokaže nečastna dejanja in jih resnična večina odstavi.

Za tov. Lapajnetom je govoril tovariš Dimnik, ki je pojasnil neutemeljenost trditve, ki so jo trdili protideklaraši, da je bil »Učit. Tovarisk« v boju za deklaracijo odprt le deklaracijskim dopisnikom. Z dokazi iz »Učit. Tov.« samega in na poslanih dopisih je ovrgel vse te trditve. Ovrgel je tudi trditve glede njegovih stremeljenj na mesto oblasti nadzornika in drugo, kar pač najbolj jasno pričajo njegove javne izjave v listu in dejstvo ter dejansko stanje, iz katerega je jasno videti, da ni delal nikdar iz osebnih ambicij. Nato je govoril o odgovornosti bivših članov ožjega sosveta v gospodarskih vprašanjih in izjavil, da je bilo pod prejšnjim poverjeništvom težko priti do pravega stanja kljub večkratnemu prizadevanju. Sklicuje se na seje ožjega sosveta in sejo širjega sosveta 10. januarja 1926. Do celjske skupščine ni bilo mogoče stanja ugotoviti, ker se je oviral upogled in se je odrekalo ožjemu sosvetu pravico do revizije po svojih zaupnikih. Ovrgel je tudi druga predbacivanja, ki so se iznesla v javnost ter gesla, s katerimi se agitira med učiteljstvom.

Predsednik se je zahvalil vsem govornikom za obširna poročila in pozval članstvo, naj odkritosrčno in tovariško deluje sebi v korist, ker čakajo nas še veliki boji za stalnost vsega uradništva, za naše že uzakone vse in za povzdigo duševne izobrazbe našega članstva.

Nazadnje je še govoril tov. poverjenik Skulj in pozval vse članstvo k skupni složnosti in vztrajnosti do končne zmage.

Sklep: Po 26 letih imamo v našem okrajnem društvu zopet večjane tovariše in tovarišice bivše Slomškove zveze. Čemu naj

bi nas ločila politična gesla, ko smo vendar vsi tovariši enega stanu, sinovi enega naroda in države? Saj izven društva je vsakemu dano, da prosto in svobodno izraza svoje politično in versko prepričanje in čuvstvo članstvu in tovarišem v korist in s tem deluje najbolj za državno in narodno edinstvo brez pečata na čelu in zastavice na klobuku — parad in besedičenja je menda vsakemu dovolj — zdaj pač rabimo predvsem poštenega, značajnega in stvarnega dela in s tem pride vse.

Oni tovariši pa, ki iz kakršnihkoli vzrokov niso še pristopili v naše društvo, naj to store in prepričani naj bodo, da jih mi ne bomo okrnjevali na njihovem svobodnem mišljenju. Če jim mi dajemo svojo pomoč in krepimo njih silo, so tudi oni dolžni skrbeti za blagostanje našega stanu in duševno prostost, ker le na ta način vzgojimo značaje. Vsak tovariš pa je dolžan po svojem pravem čutu, da ščiti vselej in povsod in če treba tudi proti svoji lastni strani ki svoj stan in tovariše. Ne maramo več »Cankarjevih hlapcev«, pa tudi ne »Jernejca«, še manj pa »Jurčičevega Zmrzneta«, da bi repil za ostalo družbo. Za pošteno delo hočemo pošten kos kruha, a ne beraških milosti. V svobodni državi morajo biti le svobodni državljani in ne »podložniki«.

+ Kamniško učiteljsko društvo je imelo svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 20. decembra 1926 ob 10. uri v šolskem splotju v Kamniku. Pred začetkom običajnega dnevnega reda je bil g. sreski referent v pok. Matko Kante odlikovan z redom sv. Save 4. razreda. Po dokončanem odlikovanju in pred otvoritvijo občnega zbora je dal tov. predsednik Tomo Petrovec besedo bivšemu predsedniku podružnice Slomškove zveze za kamniški okraj tov. Trpinu, ki je izjavil, da je podružnica Slomškove zveze za kamniški okraj likvidirala. Njeni člani so javili svoj pristop k UJU.

V svojem pozdravnem nagovoru je omenil tov. Petrovec, da si šteje v dolžnost pozdraviti tov. Skulja, poverjenika UJU in tov. Struklja iz Ljubljane. Izjava, ki jo je podal tov. Trpin, je radosten znak, da je učiteljsvo premostilo prepad, ki je zijal celih 26 let in našlo pot k složenemu delovanju. Pozdravlja prav posebno člane bivše Slomškove zveze, ki bodo našli v naših vrstah povsod tovarišino in odprta srca, kar pričakuje tudi od njih. Nadalje je omenil tovariš predsednik, da je znano, da se ustanavlja Slomškova družba. Ker je v vrstah našega članstva vzrastel dvom, da ne bi imela ta družba kvarnega vpliva, je odbor kamniškega učiteljskega društva sestavil v tem smislu spomenico, ki jo je predložil UJU v Ljubljani. Nato je prebral tov. predsednik odgovor UJU v Ljubljani na spomenico. Ob enem je prosil, naj se zadeva ne jemlje kot afront proti novovstopivšim članom. Treba pa si je biti na jasnem v vseh točkah.

V debato je posegel predvsem tov. Arrigler, ki je mnenja, da ni neobhodno potrebno ustanovljati poleg stanovske organizacije še kulturno organizacijo, ki nas loči po političnem prepričanju, ker to lahko izrabljajo razne politične in režimske stranke ter omaložujejo našo organizacijo.

Poverjenik tov. Skulj poda stvarna pojasnila. Deklaracija je odprla pot k združitvi, pušča pa prosto pot kulturnega in političnega udejstvovanja. Članom je zajamčena najširša svoboda. Stran-potov ne pozna. Nastopili bomo proti vsakomur, ki bi se vmešaval v njeno delovanje.

Tov. Strukelj pravi, da smo si edini v šolskih in stanovskih vprašanjih. Ustanavljajoča se Slomškova družba nima drugega namena nego gojiti pedagoško vedo na krščanskih načelih. Je proti političnim klubom.

Tov. Arrigler meni, da bodo politiki skušali izrabljati tudi kulturne organizacije. Tov. Strukelj povdarja, da mora nevarnost izrabljanja odbiti učiteljsvo samo, ako se dovolj zaveda svojega visokega poslanstva.

Tov. Stenovec je mnenja, naj ne bo naša organizacija samo stanovska, ampak tudi kulturna.

Tov. Trpin pozdravlja deklaracijo, ki je vrgla med naš duha svobode in demokracije. V njej vidi bližati se močno učiteljsko falango, polno samozavesti in moči za ustvarjanje novih socialnih vrlin.

Po govoru tov. Tomana, ki se strinja s stališčem tov. Arriglerja, povzame besedo tov. poverjenik, ki apelira na skupnost in

slogo. Bodimo učitelji in zavedajmo se tega vedno in povsod! Vrzimo raz sebe hlapčevstvo in čaka nas gotovo lepša bodočnost!

Nato se je prešlo na dnevni red. Došli dopisi so se prebrali, enako tudi poslovilno pismo tov. Belina. Na znanje sta se vzeli tajniško in blagajniško poročilo. Za pregledovalca računov sta se določila tov. Rupnikova in tov. Božič. Nato se je vršila volitev novega odbora po listkih.

Predlogi. Tov. Primožič predlaga sledeče: Kamniško učiteljsko društvo odločno protestira proti premestitvi tov. Vinka Moderndorferja brez predhodne disciplinske preiskave. Poverjenišvo UJU naj stori vse potrebno, da se uvede pravilno postopanje.

Glede članov, ki zapuščajo zborovanje pred sklepom, se je sklenilo sledeče: Šolski upravitelj predlože predsedniku seznam udeležencev. Po zborovanju se sezname prečitajo. Kdor se dvakrat od strani pred zaključkom zborovanja, se izključi od zborovanja toliko časa, dokler ne poda izjave, da bo zborovanju do konca prisostvoval.

Nadalje je predlagal tov. Primožič, naj postane kamniško učiteljsko društvo ustanovni član pevskega učiteljskega zbora, kar se soglasno sprejme.

Pregledovalca računov sta našla račune v popolnem redu in tov. blagajničarki se je dal absolutorij.

Članarina se je določila na letnih 140 Din, ki se plačuje v štirih obrokih po 35 Din, in sicer 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra.

V odbor so bili izvoljeni: Tomo Petrovec, predsednik; Anton Arrigler, Ivo Hrovat, Mirko Praprotnik, Ivan Primožič, Ivan Stenovc, Ela Tavčar, Gizela Ušeničnik; namestnika sta: Izidor Smole in Julij Mayer.

Nazadnje se je sklenilo, da se vrši prihodnje zborovanje meseca marca v Domžalah.

Književnost in umetnost.

—k Misli i pravila za život. Nakl. Bibl. »Uzggajatelj«. Knjiga 5. Sarajevo 1926. Cena 20 Din. V lično — trdo vezani knjigi je zbranih tisoč aforizmov, tisoč zlatih zrn. Zastopani so številni domači in tuji duševni velikani: pesniki, pisatelji, sociologi, pedagogi, filozofi (Vidović, Knežević, Velimirovič, Tagore, R. Rolland, Schoppenhauer, Emerson i. dr.) s svojimi citati. Vsak aforizem za sé krije v sebi veličino duha svojega avtorja, vsako zrnce je plodovito seme, obetajoče bujno rast in zlate plodove, vsak citat je ver- no zrcalo življenja kot vseobčega pojava vesoljstva, toda vsi skupaj tvorijo logično enotno, katere osnovni ton je: dobro človeka... N. pr.: Neka naš čitavi život, misli i djela i rad budu jedna poema više ljepote, slika savršenstva i živi hram čovjeka-boga. (Vidović). Neka vam bude pravilo: Imati srca u životu i života u srcu. (E. Petrovič). Vsak posamezen aforizem je pripraven za globoka razmišljanja in je obenem primeren donesek k samoizobrazbi človeka. Kdor se temeljito poglubi v vsebino in jedro v knjižici zbranih aforizmov, temu se nehote začne znanstvene poglobitve in čitanja strokovnih del minulih in sodobnih velikanov, ki so zastopani v knjigi. Osobito učiteljstvu bi morala vsebina knjige z božanskim zanosom polniti dušo, srce in prilivati zdravih življenjskih sokov pri vzgojnem udejstvovanju v šoli in izven nje. A. Z.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—Iu Vse cenjene dopisnike prosimo potrpljenja, ker je iz današnje številke moralo odpasti zelo mnogo že postavljenega gradiva.

Rokotvornica tamburic

I. VARDIAN

SISAK, Hrv. 67

priporoča kot stara delavnica svoje najboljšje

tambure

vseh vrst.

Na željo se pošlje cenik zastonj.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

<p>NOVA ŠOLSKA TABLA dvojna, na škrpilcih, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.</p>	<p>UPRAVA POPOTNIKA ima več nevezanih letnikov Popotnika na prodaj do leta 25/26 à 20 Din od leta 25/26 à 50 Din. Dalje ima posamezne številke vseh letnikov à 5 Din kom na razpolago.</p>	<p>ne à 60.— Din. navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago.</p>
<p>ZGODOVINSKO UČNO SNOV. ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.</p>	<p>UPRAVA ZVONČKA ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše veza-</p>	<p>Z LAHKOTO DOSEŽATE DOBRE USPEHE PRI POUKU. ako imate uvedene ročne zemljevide kulturnih</p>